

Hanna Wróblewska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 6511 posłanek Darii Gosek-Popiołek i Doroty Olko z 27 listopada 2024 roku w sprawie działania Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca dysponującego środkami w ramach „Inwestycji A2.5.1. Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności”, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ad 1.

W związku z nałożeniem na stypendystki i stypendystów „Programu wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności” Inwestycja A.2.5.1. (dalej: Program) obowiązku podpisania weksli *in blanco* na okres 3 lat MKiDN nie planuje podejmować działań nadzorczych. Weksle są legalnym sposobem zabezpieczenia przewidzianym przez polskie prawo. Nie mają charakteru represyjnego ani zastraszającego.

Przepis z art. 141z ust. 2 ustawy z o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2024 r. poz. 324) reguluje elementy, które określa umowa o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego. Umową taką jest umowa o objęcie wsparciem w formie stypendiów w ramach Inwestycji A2.5.1. Punkt 6 ww. przepisu wskazuje, że umowa ta określa formy zabezpieczeń należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy. Wzór umowy o objęcie wsparciem w formie stypendiów, tak jak cały Regulamin pierwszego wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem w ramach *Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności*, komponent Odporność i konkurencyjność gospodarki, inwestycja A2.5.1. *Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju* (dalej Regulamin), był projektowany przy współpracy kancelarii prawnej, a w związku z tym został poddany analizie pod względem zgodności z prawem.

MKiDN analizowało Regulamin przed jego akceptacją, w tym również zapis o zabezpieczeniu w formie weksli.

Prace nad Regulaminem drugiego wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem nie zostały jeszcze zakończone, więc MKiDN nie może w chwili obecnej odpowiedzieć na pytanie, czy taka forma zabezpieczenia będzie stosowana w drugiej edycji Programu.

Ad 2.

Na 6 grudnia 2024 r. liczba podpisanych umów o objęcie przedsięwzięć wsparciem w formie stypendiów to 391 (z 533) na kwotę 6 060 000,00 zł.

Ad 3.

Zgodnie z Regulaminem (punkty 4.3-4.5) w przypadku stypendium Wnioskodawca mógł ubiegać się o wsparcie w wysokości 5.000 zł na miesiąc. Stypendia przyznawane były na okres 3, 4, 5 albo 6 kolejnych miesięcy. Realizacja Przedsięwzięcia objętego wsparciem w ramach stypendium mogła się rozpocząć nie wcześniej niż w Dniu Ogłoszenia Naboru i nie może zakończyć się później niż 31 grudnia 2024 r. Dniem ogłoszenia Naboru był 31 maja 2024 r. Stypendyści samodzielnie określali czas trwania przedsięwzięcia, harmonogram, a w związku z tym również liczbę miesięcy stypendium. Powyższe zasady wynikają z Regulaminu i są niezienne od dnia ogłoszenia naboru.

Ponadto zgodnie z Regulaminem na czas realizacji przedsięwzięcia nie ma wpływu dzień ogłoszenia listy rankingowej, podpisania umowy oraz dzień wypłaty środków i nie zachodzi potrzeba podejmowania działań systemowych w tym zakresie, a w szczególności zmiany regulaminu.

Stypendyści, którzy złożyli wnioski o stypendium sześciomiesięczne, musieli zacząć je realizować najpóźniej 1 lipca 2024 r., aby zakończyć realizację do 31 grudnia 2024 r. Nawet gdyby umowy zostały podpisane do 30 września 2024 r., a środki wypłacone w październiku, stypendia realizowane w czerwcu, lipcu, wrześniu i na początku października 2024 r. musiałyby być finansowane ze środków własnych stypendystów. Następnie wydatki te podlegałyby refundacji.

Zgodnie z punktem 5.4. wzoru umowy „w przypadku rozpoczęcia realizacji Przedsięwzięcia przez OOW przed zawarciem Umowy, pierwsza transza Wsparcia jest wypłacana z wyrównaniem za miesiące, w których OOW realizował Przedsięwzięcie, pod warunkiem wykazania przez OOW postępów w realizacji Wskaźników Przedsięwzięcia za ten wcześniejszy okres, przy czym Wsparcie zostanie wypłacone nie wcześniej niż w terminie 7 dni od dnia złożenia przez OOW sprawozdania, o którym mowa w zdaniu drugim pkt 7.2.”

Program stypendialny został tak skonstruowany, aby dać możliwość stypendystom ubiegania się o jak największe dofinansowanie, czyli nawet stypendia sześciomiesięczne równe 30 000 zł. Wiąże się to jednak z refundacyjnym charakterem stypendiów i wyrównaniem ich wstecz, do początku okresu realizacji przedsięwzięcia.

Oczywiście MKiDN ma świadomość, że przedłużające się procesy kontraktacji i wypłaty środków powodują utrudnienia dla stypendystów, którzy dłużej muszą finansować realizację przedsięwzięcia ze środków własnych. Dlatego skutecznym działaniem obecnie prowadzonym jest sfinalizowanie procesu podpisywania umów oraz wypłata środków.

Wydłużenie terminu realizacji stypendiów na 2025 r. nie jest możliwe, ponieważ wymagałoby zmiany Regulaminu, która wprowadzałaby nierówne traktowanie wnioskodawców. Zgodność ram czasowych przedsięwzięć objętych wnioskami z ramami czasowymi KPO podlegała ocenie przez ekspertów jako jedno z kryteriów (załącznik nr 1 do Regulaminu, część B, kryterium 1). Kryterium to uznaje się za spełnione, jeżeli realizacja Przedsięwzięcia rozpocznie się nie wcześniej niż w Dniu Ogłoszenia Naboru i zakończy się nie później niż 31 grudnia 2024 r.

Można więc przyjąć, że potencjalnie istniały podmioty, których Przedsięwzięcia w świetle dotychczas obowiązującego Regulaminu bądź to zostały ocenione negatywnie, bądź też które ze względu na brzmienie Regulaminu nie złożyły wniosków z uwagi na przewidywane niespełnienie warunków tam określonych. Natomiast zmiana Regulaminu w zakresie przedłużenia terminu czyniłaby ich wnioski spełniającymi warunki kwalifikujące do objęcia wsparciem.

29 sierpnia 2024 r. dyrektor NIMIT Paula Lis-Sołoducho dokonała zmiany Regulaminu w zakresie przewidzianego w punkcie 7.1. terminu oceny wniosków z 45 dni na 49 dni w grantach i 57 dni w stypendiach. Czyli termin oceny wniosków stypendialnych został przedłużony o 12 dni. Zmiana Regulaminu, zgodnie z przyjętą procedurą przy wdrażaniu Inwestycji A2.5.1., została zaakceptowana przez MKiDN jako Instytucję Odpowiedzialną za realizację Inwestycji.

Przyczyną przedłużenia terminu oceny wniosków był stan faktyczny polegający na nieprzewidzianym rozmiarze zainteresowania Programem, które przełożyło się na liczbę złożonych wniosków oraz obciążenie ekspertów oceniających wnioski.

Zmiana Regulaminu została zaakceptowana przez IOI dlatego, że nie była niekorzystna dla wnioskodawców, nie stanowiła zgody na zmianę terminu podpisania umowy o objęcie wsparciem i wypłaty środków. Ponadto zmiana nie wprowadzała nierówności w traktowaniu wnioskodawców oraz nie dotyczyła kryteriów oceny.

Ad 4.

Podjęte przez MKiDN działania:

- w czerwcu 2024 r. ryzyko opóźnień jeszcze nie istniało;
- w lipcu 2024 r. MKiDN zwróciło się do instytucji i stowarzyszeń reprezentujących środowiska kultury z wnioskiem o rekomendację w sprawie nowych kandydatów na ekspertów celem rozszerzenia składu Komitetu selekcyjnego i odwoławczego, aby usprawnić i przyspieszyć proces oceny. Proces powoływania i zatwierdzenia nowych ekspertów zakończył się w sierpniu 2024 r. Proces wyboru ekspertów stanowił kamień milowy A2L, a w związku tym rozszerzenie składu Komitetu należało traktować jak aktualizację kamienia milowego. Należało wejść w tym zakresie w kontakt z Komisją Europejską w celu uzyskania jej roboczej akceptacji. Proces przedłużał się przez okres urlopowy w Komisji Europejskiej. Ponadto wymagał współdziałania MKiDN, NIMIT oraz MFIPR;
- wprowadzono obowiązek stałego, cotygodniowego przekazywania przez NIMIT monitoringu z realizacji inwestycji;
- wysłano pisma ponaglące i wzywające do sfinalizowania procesu podpisywania umów;
- przeprowadzono zapowiedziane i niezapowiedziane wizytacje;
- przeprowadzono szereg spotkań z kierownictwem NIMIT, aby stan prac był na bieżąco poddawany analizie i monitorowany;
- udzielono czasowego wsparcia kadrowego NIMIT pracownikami MKiDN;
- na okres kilku miesięcy oddelegowano pracownika MKiDN do NIMIT, co sprzyjało również bieżącej analizie sytuacji i reagowania na potrzebę usprawnień organizacyjnych;
- zorganizowano spotkania z pracownikami NIMIT zaangażowanymi bezpośrednio w realizację Inwestycji A2.5.1. w celu identyfikacji problemów występujących z punktu widzenia pracownika zaangażowanego w proces realizacji;
- stale informowano kierownictwo NIMIT o możliwościach zwiększenia wsparcia finansowego w razie zgłaszania dodatkowych potrzeb;
- zapewniono finansowanie sprzętu komputerowego oraz dodatkowych etatów;
- rozpatrywano na bieżąco skargi oraz interweniowano w indywidualnych sprawach;
- podjęto decyzję o odwołaniu dyrektora NIMIT Pauli Lis-Sołoducho.

Ad 5.

Termin opóźnienia w podpisaniu umowy zależy od konkretnego przypadku umowy.

Ad 6.

Ministerstwo analizowało Regulamin wraz z załącznikami, w tym wzory umów.

Ad 7.

W zakresie czasu trwania przedsięwzięć odpowiedź została udzielona w punkcie 3. Nie ma oczekiwań, aby w ciągu 2 miesięcy były realizowane projekty 6-miesięczne.

W zakresie aneksowania umów o stypendia należy wziąć pod uwagę, że stypendysta składając wniosek o stypendium, musiał wskazać okres, w jakim Przedsięwzięcie będzie realizowane wraz z harmonogramem realizacji Przedsięwzięcia. Ponadto musiał wskazać co najmniej jeden wskaźnik realizacji Przedsięwzięcia (punkt 5 Regulaminu). Taki wniosek podlegał ocenie przez ekspertów (ten konkretny harmonogram i wskaźniki). Stąd aneksowanie umów stypendialnych jest sprawą indywidualną. Trzeba wziąć pod uwagę przede wszystkim to, czy zaproponowana zmiana nie niweczy całej istoty przedsięwzięcia, które było oceniane przez eksperta. Natomiast przyczyny złożenia wniosku o aneks przez stypendystę mają drugorzędne znaczenie.

Mając na uwadze regulacje zawarte w Regulaminie, jak i projekcie umowy, przy konieczności zachowania ich zgodności należy przyjąć, że istnieje możliwość zmiany umowy w formie aneksu, przy zachowaniu warunków oceny, o których mowa w Regulaminie, tj. w zakresie, w jakim nie narusza ona warunków przyznania stypendium na podstawie oceny dokonanej w świetle kryteriów zawartych w Regulaminie, w szczególności w jego załączniku 1 część A, B i C, a w konsekwencji pozostaje zgodna z art. 141zc ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, tj. co do oceny przedsięwzięcia - w zakresie spełniania kryteriów wyboru przedsięwzięć. Zgodnie ze wskazanym przepisem Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji ocenia przedsięwzięcia w zakresie spełniania kryteriów wyboru przedsięwzięć.

Ad 8.

To, że stypendyści i stypendystki będą realizować projekty przed podpisaniem umowy, było przewidziane w Regulaminie od dnia ogłoszenia naboru i nie uległo zmianie. Przyjęte rozwiązanie nie jest niedopuszczalne ani niezgodne z prawem. Prawdą jest, że NIIMT opóźnia się w procesie kontraktacji umów, a w konsekwencji w procesie wypłaty środków, co stwarza faktyczny problem w realizacji przedsięwzięć dla tych stypendystów, którzy nie dysponują własnymi środkami finansowymi na ich realizację. Nie ma możliwości przeniesienia realizacji stypendiów na 2025 r. z przyczyn określonych w punkcie 3.

Ad 9.

Regulamin drugiego wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem w ramach inwestycji A2.5.1. jest jeszcze w fazie projektowania i konsultacji pomiędzy NIMI-T a MKiDN.

Ad 10.

Została podjęta decyzja o odwołaniu ze stanowiska dyrektora Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca Pauli Lis-Sołoduchy.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

PODSEKRETARZ STANU

Marta Cienkowska